

Oponentský posudek na rigorózní práci MAGDALÉNY KOUCKÉ *IN SEARCH OF AFRO-AMERICAN IDENTITY: ZORA NEALE HURSTON AND RACE POLITICS OF THE HARLEM RENAISSANCE*

Práce, vycházející z magisterské diplomové práce, úspěšně obhájené v květnu 2005, se soustřeďuje na problematiku rasy a individuální identity v kontextu tzv. harlemské renesance a na tato témata v díle Zory Neale Hurston, která se po svém „znovuobjevení“ v 70. letech 20. století stala vedle Langstona Hughese nejdůležitější představitelkou tohoto hnutí. Z hlediska analýzy sociologických, životopisných a zčásti i antropologických zdrojů, která vychází z důkladné rešerše primární a sekundární literatury, je to práce velmi zdařilá – není pochyb, že bude sloužit jako zdroj informací pro studenty. Za nejzdařilejší považuji 3. a 4. kapitoly o hledání identity Afroameričanů v etnografické činnosti Zory Neale Hurston a o problematice „rasové politiky“ v jejích dílech i postojích.

Je chvályhodné, že se uchazečka při důkladné revizi své práce zaměřila na pasáže, ke kterým jsem při magisterské obhajobě měl výhrady.

Nově doplněná kapitola „Resettling Harlem“ uvádí důležité okolnosti vzniku této afroamerické čtvrti a zaměřuje se na její formování jako centra afroamerického emancipačního hnutí a černošské kultury. I po revizi zde však ještě postrádám přesnější výklad černošského osídlení Harlemu (někteří historici zdůrazňují roli černošských stavebních podnikatelů a obchodníků s realitami), ale to je už jen detail, který nemá takový význam vzhledem k celkové koncepci práce.

Pokud jde o celkové hodnocení harlemské renesance, lze jistě polemizovat s doplněným historickým výkladem Davida Leweringa Lewise, pojednávajícím o „nuceném“ charakteru harlemské renesance, která prý byla vyvolána hlavně organizacemi usilujícími o emancipaci černošského obyvatelstva, a mluvícím také o její „salónní“ povaze (soustředěním na společenské události vytvářející kontakty mezi černošskými umělci a nakladateli apod.). Je přece známo, že harlemská renesance se zejména v hudbě, ale i v literatuře vyznačovala také spontánním rozvojem černošského umění, podporovaným životním stylem a masovou popťávkou příznačnými pro tzv. jazzový věk.

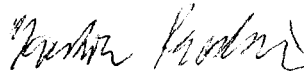
V nově přidaných podkapitolách by bylo třeba se také jasněji zmínit o tom, že slibný vývoj harlemské renesance drasticky ukončila hospodářská krize, která vedla k masovému rozšíření chudoby a zániku značného množství uměleckých snah. Tato okolnost, a nejen vztah Hurston ke kultuře minstrelských představení nebo etnografický výzkum, má značný význam pro její pozdější dílo.

Vítám pasáže o významu a vlivu Harlemské renesance, přidané v závěru, korigující závěry o „etnickém provincialismu“ hnutí. Vhodnější by možná bylo přesunout část těchto formulací do úvodní kapitoly. Rozhodně bych ale v závěru neopakoval některé pasáže ze začátku 2. kapitoly (odkazy k výkladům Davida Leweringa Lewise) vzhledem k jejich diskutabilní povaze.

Pokud jde o ostatní rozšíření práce, souhlasím s doplněným rozborem, který ukazuje na složitý vztah Hurston k obrazu „minstrela“ a srovnává její tvůrčí postoj s poněkud dogmatickými, marxismem ovlivněnými názory Richarda Wrighta na černošskou literaturu. Vítám zařazení nové podkapitoly upřesňující vztah mezi literárním a folkloristickým přístupem. Také nově přidané odkazy k teorii afroamerického vypravěčství u H.L. Gatese (převaha diegeze nad mimezí a úloha mytické postavy „trickstera“) přispívají k jasnějšímu výkladu prezentace černošského folklóru u Hurston. Cenné jsou také odkazy k současným hodnocením studia černošského okultismu (vúdú), které Hurston prováděla na Haiti. Také část, týkající se vztahu k Boasově teorii rasy, doznala změn, především díky jasnější interpretaci autorčina individuálního postoje. Konečně byly také doplněny odkazy na značný vliv Hurstonové na Ishmaela Reeda, Alice Walkerové a Toni Morrisonové.

Rád konstatuji že rozšíření a přeformulování některých pasáží a doplnění výkladových i historických podkapitol práci značně prospělo. Z výborné diplomové práce se tak stala pozoruhodná práce rigorózní, která poprvé ve vývoji amerických studií v našich zemí podrobně studuje antropologické a etnografické aspekty díla Zory Neale Hurston. **Doporučuji k obhajobě.**

V Praze, 22. srpna 2006

Prof. Dr. Martin Procházka, CSc.